

sáhnouti výjimečně a výpomocně k plodinám cizím (čl. 3 vykon. předp. z r. 1897).

Prodej plodin nabytých z vlastního hospodářství polního a lesního, vyjímaje drobný prodej po živnostensku a trvale provozovaný, osvobozen jest od všeobecné daně výdělkové; rovněž i zužitkování podstaty pozemků parifikačních (§ 16 zák. ze dne 24. května 1869 č. 88 ř. z.) vlastníkem pozemku, pokud k němu nepřistupuje další zpracování (srv. čl. 2, 3 vyk. předp. z r. 1897). Naproti tomu podrobeny jsou všeobecné dani výdělkové tyto živnosti zemědělské vedlejší:

a) honba na cizích pozemcích a proto pachtěři honitby podléhají této dani, pokud se pacht honitby vůbec jeví jako živnost (srv. cit. čl. 3 II. odst. č. a) cit. vykon. předpisu z r. 1897 k všeobecné dani výdělkové).

b) Rybaření ve svobodných a pachtovaných, jakož i ve veřejných vodách; sem nespadá však využitkování vlastních práv rybářských spojených buďto s držbou pozemkovou nebo o sobě stávajících. Pachtěři rybářství, dále rybářská živnost ve vodách veřejných a svobodných, pokud provozování rybářství jeví se býti živností, nejsou od všeobecné daně výdělkové osvobozeny (srv. cit. čl. 3 II. odst. č. b) vykon. předp. z r. 1897 k všeobecné dani výdělkové).

c) Živnost námořských rybářů, čímž i zrušena dosavadní bezpodmínečná svoboda námořského rybářství v Přímoří poskytnutá čl. V. lit. m) vyhláš. patentu k řádu živn. (srv. též cit. čl. 3 II. odst. vykon. předp. a § 6 zák. o přímých daních osobních z r. 1896).

d) Výdělek z pachtů pozemků a hospodářství; sem náleží nejen snad vlastní pacht zemědělských živností, nýbrž i ty případy, kde někdo provozuje dvorce a mlékárny, podniky k chovu žíru (vepřového dobytka), ryb na pachtovaných nebo najatých pozemcích, poráží-li lesy na základě smluv o mýtní, zužitkuje-li pachtované lomy a pod. (srv. cit. čl. 3 odst. II. vykonávacího předpisu k zákonu ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.). Avšak výdělek z pachtu pozemků a hospodářství, jež si pachtěř a jeho rodina sami vzdělávají, osvobozen jest od všeobecné daně výdělkové, třeba by dočasně a výjimečně přibírali se najemní dělníci, kteréž ku př. následkem pohromy, nemoci atd. ve žních pachtěř přechodně najme (srv. čl. 4 cit. vykon. předpisu k zákonu z r. 1896).

Každé vedlejší zaměstnání vůbec, pokud nepřesahuje ročního výtěžku (ryzího ovšem) 50 zl., a pokud nesluší ho považovati snad za část pravidelného rozsáhlejšího provozování nějaké živnosti, osvobozeno jest od všeobecné daně výdělkové (srv. v 3 cit. zák. ze dne 25. října 1896, hlava I., a čl. 4 cit. vyk. předp. ze dne 1. února 1897 č. 35 ř. z.); »provozováním živnosti« nerozumí se patrně polní hospodářství, tak že na příklad polnímu hospodáři nelze odepřiti osvobození od všeobecné daně výdělkové, provozuje-li povoznictví jako zaměstnání vedlejší, a nevynáší-li jemu více než 50 zl. za rok, a to vzhledem k tomu, že povoznictví pokládá dlužno za část pravidelného rozsáhlejšího provozování zemědělství (srv. k tomu též i čl. 4 cit. vykon. předpisu ze dne 1. února 1897, kdež se vůbec dočasně užívání potahů určených k zemědělství k povozům jiným, tedy vedlejší živnost zemědělců, od všeobecné daně výdělkové osvobozuje).

Živnost kartáčnická.

Živnost kartáčnická jest živností řemeslnou a náleží k nejstarším živnostem vůbec.

I. Objem.

1. Kartáčníci provozují od nepaměti již také obchod hřebeny, pročež s působností novely řádu živnostenského, kteráž požaduje přísné rozlišení jednotlivých živností, vynořila se otázka, smí-li kartáčník provozovati obchod hřebeny, jež očividně nenáleží k jeho výrobkům. Dle dobrozdání obchodní a živnostenské komory vídeňské byli od dob prastarých kartáčníci a hřebenáři ve Vídni i v jiných obcích v blízkém svazku, takže odtud lze si prý též vysvětliti příčinu toho, že i po zrušení tohoto svazku nedošlo ku přísnému vymezení živnostenských oprávnění příslušejících té i oné živnosti, a že naopak všeobecně ustálil se zvyk, že provozovali kartáčníci obchod hřebeny a hřebenáři opět kartáči; roztrhnouti pak tato obchodní oprávnění jmenovitě na venkově bylo by tím nesnadnějším, poněvadž na venkově zhusta ani jedna ani druhá živnost není pro sebe samu zastoupena a v zájmu potřeb obyvatelstva jest nezbytno, aby zbožím tímto bez závady mohli obchodovati kartáčníci nebo hřebenáři (srv. dobrozdání obch. a živn. komory vídeňské ze dne 18. července 1889.).

2. Rovněž příznivě odpověděla vídeňská komora v dobrozdání svém k té otázce, smí-li kartáčníci vyráběti košťata (smetáky) a kartáče z rýžové slámy, považujíc výrobu tohoto zboží za součást živnosti kartáčnícké, a podotýkajíc při tom ještě, že by to znamenalo těžké poškození řemeslných živností a proto i živnosti kartáčnícké, kdyby se jednotlivá její oprávnění měla od souboru jejich oprávnění odloučiti a učiniti samostatnými svobodnými živnostmi (srv. dobrozdání vídeňské obch. a živn. komory ze dne 16. května 1888).

3. Výroba klepátek nenáleží k živnosti kartáčnícké, tvoříc naopak součástku oprávnění jen košíkářské živnosti, avšak kartáčníkům nelze zabráňovati (prodej) obchod těmito předměty. Kartáčníci nejsou však oprávněni provozovati obchod houbami, jelikož toto zboží nikterak nesouvisí se živností kartáčníckou (výn. min. vnitra ze dne 20. srpna 1891 č. 6784).

II. Obchod kartáči.

Celá řada živností provozovala od nepamětné doby i obchod kartáči a štětci, proti čemuž se společenstva kartáčníků po zavedení novely k řádu živnostenskému se vši rozhodností ohradila; z této příčiny dožádány byly o příhodná dobrozdání obchodní a živnostenské komory; dotýčná dobrozdání na podnět úřadů živnostenských daná jsou asi tato:

1. K otázce, smí-li obchodníci barvami vésti obchod štětci a kartáči, odpověděla záporně obchodní a živnostenská komora plzeňská, a to vzhledem k § 38 odst. 2. řádu živn., dle něhcz nesmí se k obchodu barvami počítati též takové předměty, jež pod souborným tímto označením v obchodu a výrobě nejsou známy.

2. Ve Vídni a okolí vedli ode dávna obchodníci železem i obchod zbožím kartáčníckým; později zapovědělo se jim dle § 132 lit. a řádu živn. v první instanci vésti obchod těmito předměty; rekusem proti tomuto rozhodnutí podaným vidělo se dolnorakouskému místodržitelství býti vhodným dožádati se dobrozdání obchodní a živnostenské komory vídeňské, kteráž pak prohlásila, že dle přesvědčení jejího není možno počítati zboží kartáčnícké ku zboží železnému, a že tedy ti, jichž živnostenský list zní pouze na obchod železem, nejsou nikterakž oprávněni prodávati zboží kartáčnícké. Jelikož ale v obchodu a společenských stycích vůbec dlužno povždy šetřiti všestranně uznaných a starodávných obyčejů sdílí komora ten náhled, že

nemá dodatečně vzejíti nijaká ujma z tohoto dosavadního obyčeje obchodníkům železem, kteří vykonávali živnost tuto v poctivé víře příslušejícího jim k tomu oprávnění, a že tedy vzhledem ku potřebám obecnstva na venkově, kde není kartáčníků, i nadále dovoliti se může obchodníkům železem prodej zboží kartáčnického.

3. Otázka, jsou-li holiči a vlásenkáři beze zvláštního ohlášení oprávněni prodávati kartáče na vlasy a hřebeny, zodpověděna byla na základě konaného šetření min. výnosem ze dne 31. července 1889 č. 13226 v tento smysl: Vzhledem k té okolnosti, že zmíněný prodej úzce souvisí s povahou živnostenského provozování jmenovaných živnostníků, jaká se všude ustálila, spočívá na dávném zvyku a doposud byla v zájmu obecnstva vykonávána, není příčiny k tomu, aby se zapovědělo bradýřům, holičům a vlásenkářům starodávne obchodování kartáči na vlasy, hřebeny, zbožím voňavkářským, jehlicemi do vlasů a jiným zbožím náležejícím v obor jejich živnosti a obmezujícím se jen na zákazníky jejich, pokud jen tento prodej neprovozuje se v tom rozsahu, že se vlastně jeví býti samostatným odvětvím živnostenským.

Živnost klempířská.

Živnost klempířská náleží k živnostem řemeslným a zabírá v sobě výrobu zboží z pocínovaného, pocínovaného nebo poniklovaného plechu, kuchyňské nádobí a pod., dále též zboží z mosazi a z měděného plechu, jakož vůbec všechny práce z tenkého plechu železného. Rozsah živnosti klempířské vyplývá z vývoje živnosti samé; používaliť prvotně klempířové při pracích svých jedině plechu ze železa, z něhož pořizovali i jemné práce, jmenovitě zbroj; pročež vyskytuje se i zbroj jakožto odznak cechu klempířského (obch. a živn. komora v Plzni). Klempíři jsou oprávněni natírati též podkrovní žlaby a krytby střech, jež byli sami vyrobili, jelikož dle § 37 řádu živn. každý živnostník má právo prováděti si sám veškerý práce potřebné k úplnému zhotovení výrobků svých a natírání jeví se býti potřebným k ochraně kovu proti vlivům ovzduší. Klempíř však není nikdy oprávněn prováděti samostatné práce natěračské (obch. a živn. komora těšínská). Klempíři oprávněni jsou vyřezávati sami skleněné tabule do luceren (svítilen), jež jsou výrobky jejich, jelikož při těchto svítilnách náležejících bez nejmenší pochyby ku výrobě klempířů, vřezání do skla podřízenou má úlohu a vzhledem ku § 37. řádu živn. nedá se klempířům odejmouti. Pocínování měděného a železného nádobí k vaření, k čemuž má se používati úplně čistého, olova prostého cínu, přináleží výlučně jen mědikovcům, kdežto při menších správkách předmětů domácí potřeby, jako jest ku př. zaletování dřevých nebo jinakým způsobem vadných měděných předmětů (láhví k zahřívání, konvic na čaj (samovarů), nádob na vodu a pod.), nelze ani v městech ani na venkově ničeho namítati proti tomu, obstará-li práci takovou klempíř, jelikož zhusta i mědikovci vyřizují správký zboží plechového (obch. a živn. komora vídeňská). Klempíři jsou dále oprávněni zhotovovati hromosvody a vyřizovati správký jejich, jestliže prokáží k tomu potřebné vědomosti z fyziky (obch. a živn. komora solnohradská).

Klempíři byli dříve vřaděni do 3. třídy řádu platícího pro dělníky zboží ocelového a železného ze dne 5. září 1785, totiž do třídy kovářů zámeků, železa a plechu. Proto jsou též klempíři oprávněni zhotovovati nejen kamna a roury, nýbrž podobně, jako zámečníci, směřují vyráběti